

Azərbaycan məktəbliləri öz ideyalarını kodlaşdırmaqla yarışıb, ortaya qoyduqları rəqəmsal məhsullarını Heydər Əliyev Mərkəzində nümayiş etdiriblər. Söhbət noyabrın 28-dən start götürən Elm və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və “Alqoritmika” beynəlxalq proqramlaşdırma və riyaziyyat məktəbinin təşkilatçılığı ilə keçirilən Məktəblilərarası Milli Hakaton – 2025 müsabiqəsindən gedir. Yarışın final mərhələsi bu həftə yekunlaşıb. Dekabrın 1-də keçirilən mükafatlandırılma mərasimində elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsənlı, millət vəkili, ayrı-ayrı qurumların rəhbərləri, müəllimlər, şagirdlər və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri də iştirak ediblər.

DÜŞÜN, YARAT, KODLA!

Azərbaycan məktəbliləri öz ideyalarını rəqəmsal məhsula çevirdilər

Hakaton, sadəcə bir yarış deyil...

Məktəblilərarası Milli Hakaton – 2025 müsabiqəsinə ölkənin 63 regionundan 350 mindən çox şagird qatılıb. 16 min məktəbli seçimi mərhələsində uğur qazanıb, onlardan 1600 şagird olimpiada mərhələsinə yüksəlib, 300 nəfər isə 70 komandada birləşərək finalda mübarizə aparıb. Hazırlıq prosesində 25 mentor, 5 mütəxəssis iştirakçılara təlimlər keçib.

Finalda komandalar turizm, ekologiya, maliyyə, mədəniyyət və incoənət sahələri üzrə hazırladıqları veb-sayt, mobil tətbiq və oyun formatlı layihələrlə çıxış ediblər.

Məktəblilər rəqəmsal texnologiyalar dövrünə hazırlanıb

Mükafatlandırılma tədbirində çıxış edən Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin Keyfiyyət təminatı və nəzarət şöbəsinin müdiri Nülfər Rəhimova bildirib ki, Hakaton çərçivəsində rəqəmsal bacarıqların ölçülməsi, alqoritmik düşüncə, süni intellekt və informasiya təhlükəsizliyi üzrə 4 kütləvi açıq mərhələ təşkil olunub. İlk mərhələdə rəqəmsal bacarıqlar yoxlanılıb. Növbəti mərhələlərdə alqoritmik düşüncə, süni intellekt, informasiya təhlükəsizliyi üzrə müxtlif mövzularda təşkil edilən sessiyalarda şagirdlər müxtəlif tapşırıqları həll ediblər: “Bu mərhələlər vasitəsi ilə Hakaton, sadəcə bir yarış deyil, eyni zamanda təhsil prosesində aktuallığını artıran geniş kompetensiyalar toplusu formalaşdırın təlim və inkişaf platformasına çevrilib.

Hakatonada bərabər imkanlar: yüksək iştirakçılıq

Bu il ilk dəfə müxtəlif bölgələrdə 147 hakaton mərkəzi yaradılıb. Mərkəzlərin fəaliyyəti şagirdlərin müsabiqədə bərabər iştirakını təmin etməyə, texniki imkanlardan asılılığı azaltmağa xidmət edib.

Bu da öz nəticəsini verib. Ölkənin bütün iqtisadi rayonları üzrə yüksək iştirak göstəriciləri qeydə alınıb. Müsabiqənin mərhələlərinin hər birində iştirak faizi yüksək olub: “Statistik təhlillər

rə əsasən dəyə bilirik ki, layihə gözlənilməyindən daha geniş miqyasda baş tutub. Müsabiqəyə cəlb olunan iştirakçı sayı, mərhələlərə keçid faizi və finala yüksələn komandaların sayı ümumi ortalama baxımından yüksəkdir”.

Hakatonada ilk

Bu il Hakatonun olimpiada mərhələsinin mərkəzləşdirilmiş imtahan formatında təşkili yenilik olub. Bu yanaşma şagirdlərin bilik və bacarıqlarının bütün bölgələrdə eyni meyarlarla qiymətləndirilməsinə və nəticələrin obyektivliyinin artırılmasına şərait yaradıb: “Mərkəzləşdirilmiş imtahan mexanizmi gələcəkdə bu tip müsabiqələrin idarə olunması və qiymətləndirilməsi məqsədilə metodik yanaşmaların təkmilləşdirilməsi üçün yeni imkanlar açır”.

Layihədə əməkdaşlıq

N.Rəhimova layihədə qurumlarla qarşılıqlı əlaqələrdən də danışdı. Əməkdaşlıq çərçivəsində şagirdlər üçün ekskursiyalar təşkil edilib, maarifləndirmə proqramları həyata keçirilib. O, xüsusilə informasiya təhlükəsizliyi mərhələsində Azərbaycan Kibertəhlükəsizlik Təşkilatları Assosiasiyası ilə əməkdaşlığı qeyd edib. Bu əməkdaşlıq təhlükəsiz rəqəmsal davranış mədəniyyətinin formalaşmasına mühüm dəstək olub.

“175 mərkəzdə kompüter əsaslı imtahan keçirmək imkanımız var”

Elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsənlı şagirdlərin rəqəmsal bacarıqlarının inkişafı sahəsində aparılan genişmiqyaslı işlərlə bağlı məlumat verib. Nəticədə məktəblərdə rəqəmsal infrastruktur gücləndirilib, internet təminatı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılıb: “Bu gün 175 mərkəzdə kompüter əsaslı imtahan keçirmək imkanımız var. İnsan kapitalının formalaşdırılması ən vacib istiqamətlərdəndir və bu məqsədlə Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi strategiya çərçivəsində işlər başlanılıb və artıq ilk uğurlarımızdan danışa bilirik”.

“Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial–iqtisadi inkişaf Strategiyası” təsdiq olunanda məktəblərdə kompüter və internetlə təminat istənilən sə-

viyyədə deyildi: “Bu gün artıq məktəblərdə şagird–kompüter nisbəti 1:6 səviyyəsinə çatıb. Bu isə o deməkdir ki, məktəblərdə kompüter laboratoriyalarında şagirdləri öz layihələri, öyrənmə ehtiyacları əsasında səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər. Məktəblərin kompüter və internetlə təminatı böyük faizlə həll edilib”.

“Şagirdlərimizin uğurlarını görmək bizi sevindirir”

Müsabiqələrdə yüksək nəticələrin əldə edilməsi məktəbdə məzmunun dəyişməsi ilə bağlıdır: “600 min şagirdə İnformatika dərindən əlavə Rəqəmsal bacarıqlar dərsi keçirir və çalışır ki, şagirdin öz ehtiyaclarına uyğun kompüter əsaslı, rəqəmsal qiymətləndirməni mümkün edən alətlərdən istifadə edək. 300 mindən çox şagird STEAM–a cəlb edilib. Bu da o deməkdir ki, şagirdlərin öz layihələrini təqdim etmək, komanda şəklində işləmək, inandırma, əmək bazarında rəqəbat aparma qabiliyyətləri daha yüksək olacaq”.

Milli Hakaton çərçivəsində kiçik startaplar hazırlandığına diqqət çəkən Həsən Həsənlı məktəblilərin artıq əmək bazarına hazır fərdlər olaraq yetişdirildiyini qeyd edib.

H.Həsənlı şagirdlərin yaratdığı startaplardan gəlir götürmək imkanına da diqqət çəkib: “Ayrı sualdır ki, məktəblilər hüquqi şəxs yarada bilirlərmi, ödəniş qəbul edə bilirlərmi? Bunun üzərində də növbəti illərdə çalışmaq imkan olacaq. Ən önəmli odur ki, şagirdlərimizin uğurlarını gözlə görmək mümkündür və bu bizi sevindirir. Şagirdlər öz ideyalarını reallaşdırmağa başlayıblar”.

Gələcəkdə bu istiqamətdə işlərin daha da genişlənməyini deyən nazir müavini məktəblilərə tövsiyə verib: “Tarix də sübut edir ki, milli ideya əsasında əzmlə çalışmaq və təslim olmamaq şərtlə istənilən missiyanın, tapşırığın, çətinliyin öhdəsindən gəlmək mümkündür”.

QALIB

KOMANDALAR

9-cuların “9 32” şəklində kodlaşdırılmış “Zirvə layihəsi” qaliblərdəndir. Həm yerli, həm xarici turistlər üçün Azərbaycanı daha rahat görmək imkanı yaradan tətbiq III yere layiq görüldü.

Tuncay Paşayev, Münəvvər Zeynalı, Musa Səttarzadədən ibarət komanda iş, vaxt bölgüsünü də düzgün aparıb. İlk dəfə bu yarışda bir araya gələn uşaqlar ehtə Hakatonada ilk dəfə iştirak ediblər. Eyni işi görən məktəbli dostlarından fərqlərini belə izah edirlər: “Əslində, eyni iş kimi görünə bilər. Lakin kiçik detalları gözdən qaçıрмаq kiçik fərqlə də olsa, qələbədən uzaqlaşdırır. Bizdə Üzeyir QA Tester kimi kiçik detallara diqqət etdi və buna diqqət edildiyi üçün qiymətləndirmədə nəticələrimiz yüksək oldu”.

Məktəblilər deyir ki, saytlarının işlək vəziyyətə gəlməsi, turistlərin ixtiyarına verilməsi üçün həm vəsait, həm də dəstək lazımdır. Bunlar olarsa, saytları növbəti Azərbaycanı istifadə edirlər, həttə dünyaya da açıla bilər. Bu məqsədlə hərəkətə keçməyə, təqdimatla turizm şirkətləri qarşısında çıxış edib onları inandırmağa da hazırdırlar. X–XI siniflər üzrə III yere layiq görülmə komanda üzvləri – Davud Əliyev Bakı şəhəri 211, Samir Ağalarov Tərtər rayon 1, Aliyev Döyüşova Qusar rayonundakı 3 nömrəli tam orta məktəblərin X sinif, Rəna Qasımovası 160 nömrəli Klassik Gimnaziyasının şagirdləridir.

Hazırladıqları tətbiq təbiətə yürüş etmək istəyənlər üçün təsadüfi və təhlükəsiz marşrutlar yaradır. Dağ turizminin inkişafına səbəb ola biləcək mobil tətbiq təqdim edən komanda istifadəçini dağlarda təhlükəsiz yollarla, görməli yerləri əhatə etməklə aparır.

Samir deyir ki, uğurlarının başlıca səbəbi sərəgilədikləri komanda işi olub: “Qiymətləndirmə zamanı komanda işinə çox diqqət edilib. Biz də bir komanda olaraq çıxış etdik və uğur qazandıq”.

Doqquzuncular üzrə II yere layiq görülmə “9 31” komandasında da məktəblilər vaxtı düzgün idarə edib, işlərini dəqiq bölüşüb: “Sinerjimiz tutdu. Uğurumuzda ən böyük pay ortaya qoyduğumuz komanda işindəndir”.

Rəvan Cahangirli 16 nömrəli texniki humanitar liseyin, Tuncay Cəfərli 280 nömrəli tam orta məktəbin, Naim Əhmədov Bakı şəhəri 6 nömrəli məktəb–liseyin, Tunar Hacıyev 5 nömrəli Qəbələ şəhər tam orta məktəbin şagirdləridir. Hakatonada birləşərək komanda yaradıb və turizm mövzusunda ikihissəli layihə hazırlayıblar. Ölkədaxili dağ turizmi ilə bağlı mərhələləri keçərək bonuslar qazanıb və bu bonuslardan tur paketlərinə endirim kimi istifadə edirlər. Onların yaratdıqları sayt həm maarifləndirmə, həm də real turizm təcrübəsini birləşdirir.

XI sinif şagirdlərindən ibarət “1011_10” komandası II yerdə qərar tutub. Kənan Kərimzadə Xırdalan 3 nömrəli tam orta məktəbin, Yunis Qədirlı Bakıdakı 18 nömrəli tam orta məktəbin, Hüseyn Verdiyev 95 nömrəli tam orta məktəbin, Nihat Nadirli Quba rayonu Birinci Nüdədi kənd şəhid Zəki Kərimov adına tam orta məktəbinin şagirdləridirlər. Onlar kiçik və orta biznes, həmçinin gənclər üçün faydalı ola biləcək sayt hazırlayıblar.

Yunis deyir ki, onları qaliblər sırasına qatan saytı o hazırlayıb: “Kənan ideyasını, dizaynı Hüseynlə Yusif verdi, Nihat isə dizayna və təqdimata kömək etdi”.

X–XI siniflər üzrə I yerin sahibi “1011_20” komandasıdır. Onlar ekologiya sahəsində innovativ İKT məhsulu hazırlayıblar. Platforma istifadəçilərə gündəlik və həftəlik ekoloji missiyalar yerinə yetirərək bonus qazanma imkanı verir. Sosial şəbəkə funksiyası ilə dünyadakı digər istifadəçilərlə əlaqə yaradır. Sayt vasitəsi ilə aksiyalar və yenilikləri izləmək mümkün olub.

Ruhiyyə DAŞSALAHLI